

**ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ
ОСВІТИ В ІЛЛІНЕЦЬКОМУ
АГРАРНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ**

Дуальна форма здобуття освіти - це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти

...Дещо з історії

Її впровадження в Україні стало можливим завдяки роботі з популяризації німецького досвіду організації навчання в рамках системи дуальної освіти, що провадилася із 2013 року завдяки Представництву Фонду імені Фрідріха Еберта, Німецько-Українському агрополітичному діалогу, Проекту Східного партнерства «Дуальна освіта в діалозі».

Актуальність ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

З огляду на перехід до економіки знань та підвищення очікувань роботодавців від робочої сили, за умови правильної організації та дотримання формальних вимог до організації навчання за ДФЗО всіма сторонами, такий інноваційний підхід стає інструментом вирішення цілої низки проблем, окреслених у Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, а саме:

- неспрямованість формальної освіти на розвиток у здобувачів освіти затребуваних роботодавцями компетентностей, отже, й неефективне використання часу на їх здобуття під час навчання;
- неготовність випускників працювати за фахом;
- незадоволеність ринку праці якістю освіти, що призводить до потреби у додатковому навчанні на робочому місці;
- встановлення вимог до наявності досвіду самостійної професійної діяльності (стажу роботи) у випускників закладів освіти, які влаштовуються на роботу вперше;
- відсутність у значної частини науково-педагогічних і педагогічних працівників компетентностей, необхідних для формування актуальних практичних навичок у здобувачів освіти;
- недостатність або повна відсутність у закладах освіти сучасного обладнання та технологій, до використання яких необхідно підготувати фахівців.

1. ОГЛЯД ІСТОРІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У 2013 році Представництво Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні у партнерстві з Українською Асоціацією Маркетингу та Сумським державним університетом розпочали проєкт із популяризації дуальної освіти й адаптації німецьких практик до українського контексту.

За підтримки Міністерства освіти і науки України (МОН) вже у 2014 році вдалося організувати 14 пілотних проєктів із впровадження елементів дуальної освіти у закладах вищої освіти та розробити Дорожню карту із впровадження дуальної освіти в Україні. За результатами пілотів у 2017 році було створено робочу групу при МОН для напрацювання Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. №660-р. Пізніше було прийнято зміни до законів, які дали змогу закладам освіти запровадити дуальну форму здобуття освіти, зокрема «Про освіту», «Про вищу освіту» та «Про фахову передвищу освіту». Підготовлено та винесено на громадське обговорення проєкт Типового положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти, а також проєкт Типового договору про здобуття вищої, фахової передвищої освіти за дуальною формою.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019 №1296 «Щодо запровадження пілотного проєкту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» у 2019 році стартував масштабний експеримент щодо впровадження ДФЗО у 44 закладах освіти, що триватиме до 2023 року.

Проєкт спрямовано на дослідження можливостей адаптації німецької системи дуальної освіти як форми здобуття освіти в українських закладах фахової передвищої та вищої освіти, виявлення очікувань та перешкод щодо впровадження такої форми здобуття освіти, а також опис та аналіз досвіду організації та процесу навчання за ДФЗО в Україні.

**ДУАЛЬНА
ОСВІТА
ІДАК**

**Німецько-український
проект “Сприяння
розвитку професійної
освіти в аграрних
закладах України”**

**Пілотний проєкт
відповідно до Наказу №
1296 від 15.10.2019
Міністерства освіти і науки
України**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ 1196

15 10 20 19 р.

Щодо запровадження пілотного проєкту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти

Відповідно до статті 9 Закону України «Про вищу освіту», статті 47 Закону України «Про фахову передвищу освіту», підпункту 5 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (із змінами), та на виконання пункту 10 Плану заходів з реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 214-р,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити перелік закладів фахової передвищої та вищої освіти для впровадження упродовж 2019-2023 років пілотного проєкту з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти за обраними спеціальностями, (далі – Перелік), що додається.

2. Рекомендувати керівникам закладів фахової передвищої та вищої освіти згідно Переліку:

1) укласти договори про співпрацю з підприємствами, установами та організаціями щодо проведення дуального навчання;

2) зарахувати здобувачів освіти на дуальне навчання при виконанні наступних умов:

подання заяви здобувача освіти денної форми або, у разі недосягнення повноліття, заяви одного з батьків чи інших законних представників та заяви здобувача;

успішне проходження здобувачем освіти процедури відбору, яку реалізують суб'єкти господарювання спільно із закладом освіти;

підписання тристороннього договору і трудової угоди.

3) внести необхідні зміни до Положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої та вищої освіти, в тому числі передбачити дуальне навчання;

4) забезпечити належний контроль за дотриманням безпечних і нешкідливих умов навчання, праці та побуту;

5) здійснювати моніторинг впровадження дуального навчання;

6) надавати щорічно до 15 червня звіти щодо впровадження та результатів дуального навчання державній установі «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

3. Державній установі «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»:

1) забезпечити науково-методичний супровід дуального навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти згідно Переліку;

2) здійснювати щорічно до 15 липня узагальнення звітів закладів фахової передвищої та вищої освіти щодо впровадження дуального навчання;

3) забезпечити постійне проведення семінарів, тренінгів, майстер-класів, інформаційної компанії щодо впровадження дуального навчання.

4. Директорату вищої освіти і освіти дорослих (Шаров О. І.) щорічно за поданням керівників закладів фахової передвищої та вищої освіти здійснювати корегування закладів освіти, що впроваджують дуальне навчання.

5. Контроль за виконання цього наказу покласти на заступника Міністра Стадного Є. А.

Міністр

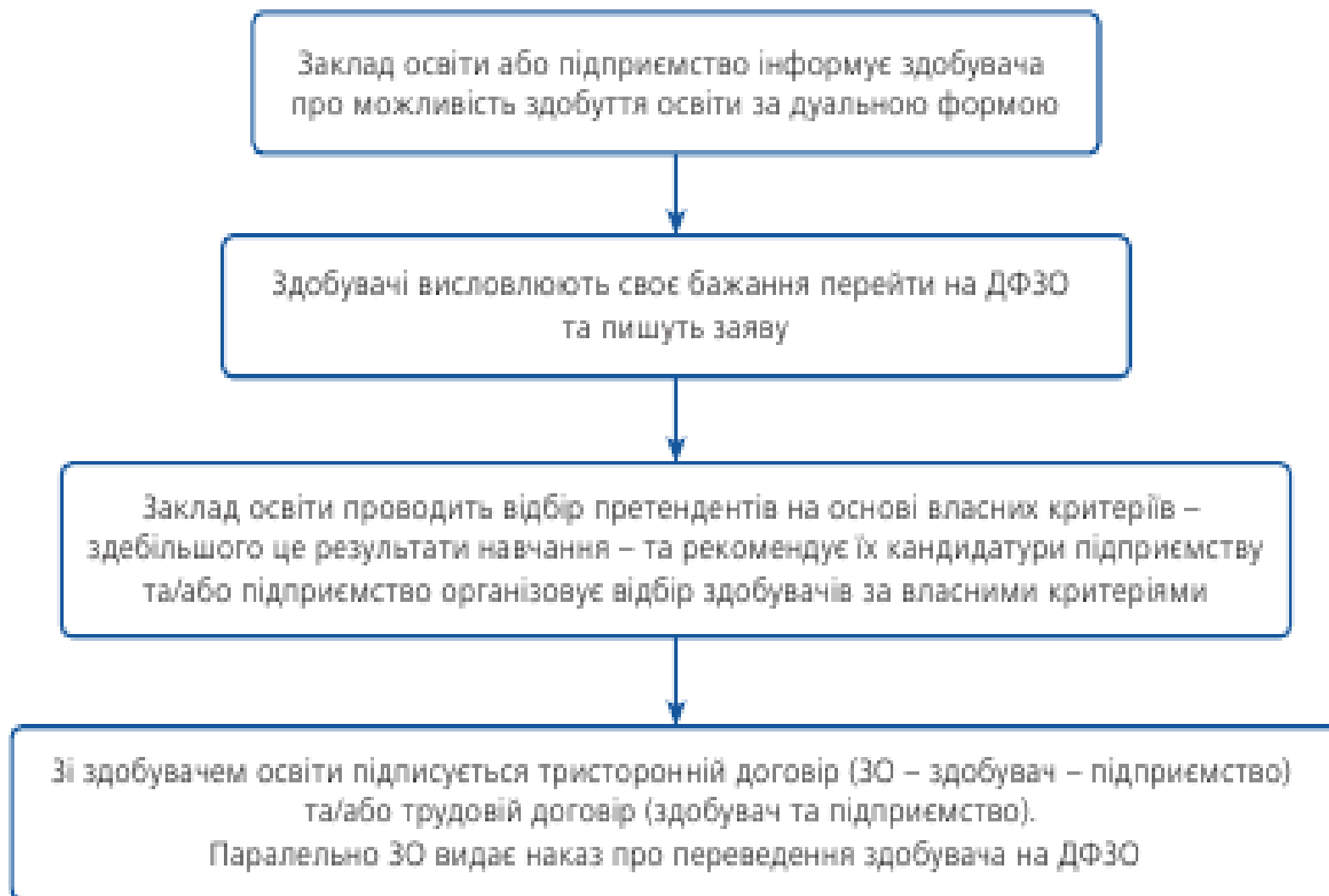
Ганна НОВОСАД

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства освіти і науки України
від 15 10 2019 № 1196

Перелік закладів фахової передвищої та вищої освіти для впровадження упродовж 2019-2023 років пілотного проєкту з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти за обраними спеціальностями

№ з/п	Назва закладу вищої освіти згідно з даними Єдиної державної електронної бази з питань освіти	Спеціальність згідно з постановою КМУ від 29 квітня 2015 року № 266	Назва підприємства, установи, організації відповідно до даних, які значаться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
1	2	3	4
Вінницька область			
1.	Вінницький транспортний коледж	273 Залізничний транспорт	Акціонерне товариство «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
2.	Ілківський державний аграрний коледж	201 «Агронісія» 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	ПАТ «Жоринці» ВКАКПІ «Золота Нічка» ТОВ «Золоті дуки» ПРАТ «Зернопродукт МХП» СТОВ «Хлібороб» ФГ «Копієвський лан»

Рис. 3.5. Процес переходу на навчання за ДФЗО
(складено на підставі відповідей 56 респондентів різних закладів освіти, які проходили процедуру відбору на навчання за ДФЗО)

2019-2020 навчальний рік

- ▶ Положення про впровадження дуального навчання в коледжі,
  - ▶ Відбір підприємств та встановлення співпраці,
  - ▶ Розробка та заключення договорів про співпрацю з підприємствами,
  - ▶ Розробка критеріїв відбору здобувачів ДФЗО
  - ▶ Донесення інформації ДФЗО до студентів
  - ▶ Графік чергування періодів навчання в коледжі та на підприємстві – індивідуально під студента!
  - ▶ Навчання студентів за ДФЗО
-

2020-2021 навчальний рік

- ▶ Відбір підприємств та встановлення співпраці,
  - ▶ Заклучення договорів про співпрацю з підприємствами,
  - ▶ Відбір студентів на ДФЗО
  - ▶ Донесення інформації ДФЗО до студентів
  - ▶ Графік чергування періодів навчання в коледжі та на підприємстві – індивідуально під студента!
  - ▶ Навчання студентів за ДФЗО
-

СВК "ВІВСЯНЕЦЬКИЙ"

СТОВ "Хлібороб"

Фг "КОПІЇВСЬКИЙ ЛАН"

ТДВ "Терезене"

Державне підприємство "ІЛЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО"

2019-2020 н.р. – 10 студентів за ДФЗО

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти	Спеціальність	Назва компанії, в якій здобувач проходив навчання на робочому місці	Посада, на якій здобувач проходив навчання на робочому місці
1.	Білозора Аліна Олегівна	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
2.	Драчевська Яна Олегівна	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
3.	Дідик Каріна Олександрівна	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
4.	Войтко Дар'я Юріївна	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
5.	Баранюк Вероніка Олегівна	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
6.	Корніленко Олег Дмитрович	Агрономія	ННЦ «Інститут землеробства НААН України»	Помічник агронома
7.	Долиняний Сергій Сергійович	Агрономія	ННЦ «Інститут землеробства НААН України»	Помічник агронома
8.	Демянишен Олександр Володимирович	Агрономія	ННЦ «Інститут землеробства НААН України»	Помічник агронома
9.	Павлік Артем Олегович	Агрономія	ННЦ «Інститут землеробства НААН України»	Помічник агронома
10	Ситник Олександр Олександрович	Агрономія	ТОВ "Агро-Регіон Бориспіль"	Помічник агронома

2020-2021 н.р. – 6 студентів за ДФЗО

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти	Спеціальність	Назва компанії, в якій здобувач проходив навчання на робочому місці	Посада, на якій здобувач проходив навчання на робочому місці
1	Мочульський Олександр	Агрономія	ФГ «Анастасія»	Помічник агронома
2	Ковальов Олександр	Агрономія	ТОВ "Агро-Регіон Бориспіль"	Помічник агронома
3	Крохмаль Владислав	Агрономія	ТОВ "Агро-Регіон Бориспіль"	Помічник агронома
4	Шклярчук Дмитро	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
5	Кошенко Андрій	Агрономія	НААНУ «Інститут картоплярства»	Лаборант
6	Кравець Назарій	Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва	МХП Зернопродукт	Помічник зоотехніка

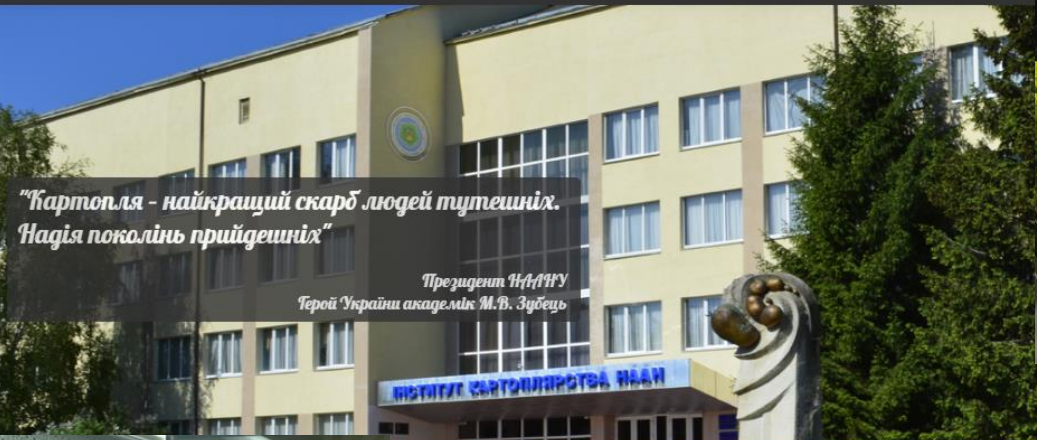

Інститут
Картоплярства
Національної академії аграрних наук України

+38 045 774 15 33

2019-2020 н.р. - 5 студентів

ПРО ІНСТИТУТ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ АСПІРАНТУРА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ПРО КАРТОПЛЮ

*"Картопля - найкращий скарб людей тутешніх.
Надія поколінь прийдешніх"*

Президент НААНУ
Герой України академік М.В. Зубець

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР "ІНСТИТУТ ЗЕМЛРОБСТВА НААН"

ПРО
ІНСТИТУТ

▾ НАПРЯМИ
ДОСЛІДЖЕНЬ

▾ СПЕЦРАДА

▾ НАУКОВІ
ВИДАННЯ

▾ НАУКОВІ
РОЗРОБКИ

▾ ПРОДУКЦІЯ ТА
ПОСЛУГИ

▾ СОРТИ ▾ КОНТАКТИ

ПрАТ «Зернопродукт МХП»

2020 рік –
практикант

Агро-Регіон Бориспіль – один із підрозділів групи компаній ТОВ "Агро-Регіон Україна". Компанія має близько 40 000 га землі, а зокрема Бориспільський кластер 11 700 га. Компанія займається вирощуванням таких культур: озима пшениця, пивоварний ячмінь, соя, озимий ріпак, соняшник, жито та кукурудза.

2021 рік - агроном
компанії!

Діяльність в рамках німецько-українського проекту «Сприяння розвитку професійної освіти в аграрних коледжах України»

Мета діяльності проекту полягає в посиленні практичної орієнтації методів та змісту навчання в аграрних коледжах України і поліпшенні практичних навичок випускників -

Сприяння розвитку професійної освіти в аграрних коледжах України

Gefördert durch:

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages

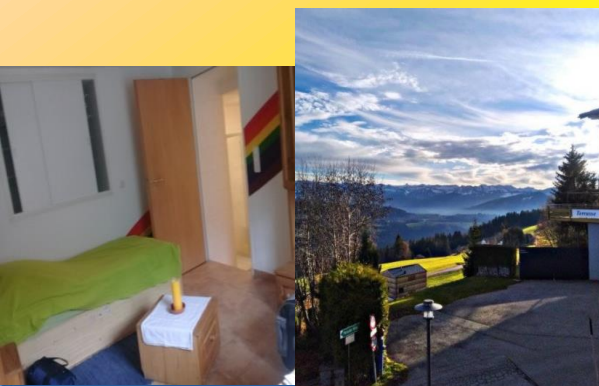
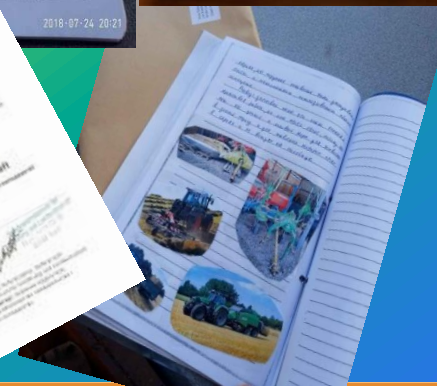
- Розробка нових стандартів освіти
- Практична підготовка викладачів
- Стажування фахівців
- Безкоштовні 4-місячні курси
- Студентська практика за кордоном
- Технічна допомога для удосконалення освітнього процесу

Щорічне світнє стажування студентів в Німеччині – 6 місяців

2020-2021 – 3 студенти (Дорош О., Цвітков А, Козак Л)
2019-2020 – 2 студенти (Голубенко В.,)
2018-2019 – 2 студенти (Нуждіна О, Дідик К)
2017-2018 – 3 студенти (Колісник С., Кравчук Н., Швець М)

- Удосконалення вивчення німецької мови,
- Вивчення європейських новітніх технологій в рослинництві, тваринництві,
- Отримання щомісячної стипендії,
- Ознайомлення з культурою і побутом сімей німецьких фермерів

Сприяння розвитку професійної освіти в аграрних коледжах України

Практично-орієнтоване професійне навчання фахівців коледжу у Зкладах освіти Німеччини

Фахові інформаційні поїздки до Німеччини

ПЕРЕВАГИ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ

- + фактор економічного зростання країни,
  - + “місток” між змістом освітніх програм та реальними потребами роботодавців,
  - + високий рівень практичної підготовки,
  - + здобувачі підвищують свою конкурентоспроможність на ринку праці,
  - + ознайомлення із сучасними технологіями чи «секретами» фаху в умовах реального виробництва,
  - + можливість прийняти поінформоване рішення про свій кар'єрний шлях,
  - + підвищити свої шанси на працевлаштування одразу після випуску на тому самому (або іншому) підприємстві після завершення навчання.
  - + академічна стипендія (за умови високої успішності) + грошова винагорода від компанії,
  - + Інколи компанії покривають витрати на проживання, проїзд тощо,
  - + Дуальна освіта дозволяє впродовж порівняно короткого часу оволодіти практичним досвідом, а також отримати диплом
-

НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ

- Новизна ідеї – відсутність алгоритму дій для ЗО та підприємств
  - Неготовність підприємств приділяти достатньо увагу практиканту,
  - Недостатня усвідомленість студентів,
  - Вікова незрілість студентів -18 років на 4 курсі,
  - Пандемія COVID-19,
  - Неузгодженість змісту навчання на підприємстві та в закладі освіти,
  - Високваліфікований наставник на підприємстві,
  - Неузгодженість отримання посвідчення водія згідно програми Робочої професії
-